

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/265/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413216211
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4413216211.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobcov: 1/ B. W., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko J. XXX, 2/ W. V., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko F. 9, 3/ O. M., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko O., W. XXX/X, všetci zastúpení: JUDr. Roman Jurík, advokát so sídlom Nové Zámky, Jazerná 19, IČO: 40 353 729, proti žalovanej: Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, o zrušenie rozhodcovských rozsudkov Arbitrážneho súdu Košice s návrhom na odklad vykonateľnosti, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16. februára 2017 pod č.k.4C 173/2013-451 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovia majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil rozhodcovské rozsudky Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/662/2012 zo dňa 19.1.2012, sp. zn. 3C/663/2012 zo dňa 19.1.2012, sp. zn. 3C/661/2012 zo dňa 19.1.2012, sp. zn. 3C/664/2012 zo dňa 19.1.2012. Žalovanú zaviazal zaplatiť súdny poplatok za žalobu v sume 1326,00 eur na účet správcu systému do troch dní po právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovia v 1. až 3. rade majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.2. V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa žalobou zo dňa 10.07.2013 domáhali zrušenia rozhodcovských rozsudkov a návrhu na odklad ich vykonateľnosti. Svoju žalobu odôvodnil žalobca v 1/ rade tým, že dňa 29.05.2008 uzavrel so žalovanou poisťovňou zmluvu č. 4449400027 a dňa 29.05.2008 uzavrel so žalovanou poisťovňou zmluvu č. 4449400028. Žalobca doručil žalovanej žiadosť o zrušenie poisťovních zmlúv, na čo mu žalovaná listom z 15.12.2009 oznámila, že k 30.07.2009 došlo k zániku poistení. Žalobca zároveň vzniesol námietku premlčania týkajúcu sa vymáhanej pohľadávky, ktorá sa stala splatnou dňom ukončenia poisťovních vzťahov, t. j. k 30.07.2009.

Žalobkyňa v 2/ rade žalobu odôvodnila tým, že dňa 28.02.2008 uzavrela so žalovanou poisťovňou zmluvu č. 4449400021. Doručila žalovanej žiadosť o zrušenie poisťovnej zmluvy dňa 25.04.2008, na čo jej žalovaná listom z 28.04.2008 oznámila, že k 04.05.2008 došlo k zániku poistenia. Žalobkyňa zároveň vzniesla námietku premlčania týkajúcu sa vymáhanej pohľadávky, ktorá sa stala splatnou dňom ukončenia poisťovních vzťahov, t. j. k 04.05.2008.

Žalobu žalobca v 3/ rade odôvodnil tým, že dňa 29.05.2008 uzavrel so žalovanou poisťovňou zmluvu č. 4449400029. Žalobca doručil žalovanej žiadosť o zrušenie poisťovnej zmluvy dňa 28.07.2008, na čo mu žalovaná listom z 07.08.2008 oznámila, že k 06.08.2008 došlo k zániku poistenia. Žalobca

zároveň vzniesol námietku premlčania týkajúcu sa vymáhanej pohľadávky, ktorá sa stala splatnou dňom ukončenia poisťného vzťahu, t. j. k 06.08.2008.

Pred skúmaním rozhodcovských rozsudkov sa najskôr zaoberal otázkou včasnosti podania žaloby žalobcami na zrušenie rozhodcovských rozsudkov v súlade s ustanovením § 41 ods. 1/ zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a dospel k záveru, že žaloby boli podané v zákonnej lehote.

1.2. V ďalšej časti citoval ustanovenia § 52 ods. 1, § 52 ods. 3, 4 OZ, § 53 ods. 1, 2, 3, ods. 4 písm. r), § 53 ods. 5, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení od 1.4.2004 do 28.2.2010, § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj "zákon o rozhodcovskom konaní"), § 4 ods. 1, 2 Zákona o rozhodcovskom konaní, § 43 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní, § 73 ods. 1, 3 zákona č. 335/2014 Z. z., § 45 ods. 1 (zrušenie rozhodcovského rozsudku) zákona č. 335/2014 Z. z., § 47 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a uviedol, že spotrebiteľská zmluva je v našom právnom poriadku definovaná v ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Právnym základom ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľskej zmluvy je článok 153 Zmluvy o založení Európskej únie, ktorý sa po vstupe Slovenskej republiky aplikuje aj na našom území a smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodujú v rozhodcovskom konaní, ktoré môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Bez ohľadu na formu, ako aj znenie rozhodcovskej doložky uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je potrebné považovať rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku, ak vyznieva v neprospech spotrebiteľa a to vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná. Z rozsudku Súdneho dvora EÚ (prvá komora) zo dňa 26. októbra 2006, vec C-168/05 S. W. W. H. proti H. W. W. SL vyplýva, že M. Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby vnútroštátny súd, na ktorý je podaná žaloba o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia, posúdil neplatnosť rozhodcovskej zmluvy a zrušil toto rozhodnutie z dôvodu, že uvedená zmluva obsahuje nekalú podmienku, hoci spotrebiteľ sa dovoľával tejto neplatnosti nie v rámci rozhodcovského konania, ale výlučne v rámci žaloby o zrušenie. Rozhodcovské konanie je osobitný druh civilného konania, ktoré sa môže uskutočniť v prípade súkromnoprávných sporov, pre ktoré zákon pripúšťa uzavretie rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Rozhodcovská zmluva má procesnú povahu. Zákon vyžaduje k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy písomnú formu, jej nedodržanie má za následok neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Vecným účinkom rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) je oprávnenie rozhodcu rozhodnúť vymedzené spory. Z hľadiska osobných účinkov sa rozhodcovská zmluva vzťahuje na obidve zmluvné strany, prípadne na ich univerzálnych a singulárnych nástupcov, pokiaľ to strany v zmluve výslovne nevylúčili. Účastník rozhodcovského konania sa môže podanou žalobou na príslušnom súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodov § 40 ods. 1/ zákona o rozhodcovskom konaní.

1.3. V danom prípade dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. V konaní bolo nepochybne preukázané, že žalobca v 1/ rade uzavrel so žalovanou poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX dňa 29.05.2008 a poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX toho istého dňa, žalobkyňa v 2/ rade uzavrela so žalovanou poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.02.2008 a žalobca v 3/ rade uzavrel so žalovanou poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.05.2008, pričom žalovaná konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobcovia boli spotrebiteľmi - fyzickými osobami, to znamená, že v predmetnej veci ide o spotrebiteľský vzťah. Základom tohto sporu bolo posúdenie, či rozhodcovská doložka obsiahnutá vo Všeobecných poisťných podmienkach a Osobitných zmluvných dojednaniach bola individuálne dojednaná (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Dôkazné bremeno preukázania individuálneho dojednania spočíva na dodávateľovi, teda žalovanej tak, ako to jasne vyplýva z § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý zakotvuje fikciu o tom, že zmluvné ustanovenia sa nepovažujú za individuálne dohodnuté, opak musí preukázať dodávateľ. V danom prípade žalovaná toto dôkazné bremeno neunesla. Poisťná zmluva by mala rešpektovať ustanovenia § 52 ods. 1 a nasledujúce Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná zmluva je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktoré sa dotýka neprijateľnosti podmienky v spotrebiteľskej

zmluve v podobe riešenia sporov medzi dodávateľom a spotrebiteľom výlučne v rozhodcovskom konaní. K tejto situácii došlo, nakoľko podľa XV. časti Všeobecných poistných podmienok, ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy, bolo medzi stranami dohodnuté, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, neskôr zákonom č. 335/2014 Z. z.

Súčasťou Všeobecných obchodných podmienok je aj časť XVII. - Záverečné ustanovenia a v rámci nich Osobitné zmluvné dojednania pod č. 01/2007, ktoré v bode 3. formulujú vôľu strán v prípade akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami podrobiť sa rozhodcovskému konaniu v zmysle časti XV. týchto Všeobecných poistných podmienok a toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Predmetné ustanovenie vyznieva jednoznačne v neprospech spotrebiteľov - žalobcov, ktorí toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohli. O platnú doložku by išlo iba v prípade individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky, kedy by mal spotrebiteľ možnosť pochopiť celý význam a všetky dôsledky tohto dojednania. Uvedená rozhodcovská doložka prakticky vylučuje všeobecný súd z prejednávania vecí, pretože z nej jednoznačne vyplýva, že všetky spory zo zmluvy môžu byť prejednané iba v rozhodcovskom konaní. Táto rozhodcovská doložka odníma spotrebiteľovi (v postavení žalobcov o zrušenie rozhodcovského rozsudku) právo v celom rozsahu domáhať sa svojho práva zo zmluvy na všeobecnom súde. Vzhľadom na uvedené rozhodcovskú doložku posúdil ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, ktorá podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka spôsobuje jej neplatnosť. Ďalej odkázal na rozsiahlu judikatúru a v rámci toho aj na právne závery, vyslovené v uzneseniach Najvyššieho súdu SR 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16.1.2013, 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21.3.2012 a 6 Cdo 3/2013 zo dňa 13.3.2013.

S poukazom na uvedené konštatoval, že v časti záverečných ustanovení Všeobecných poistných podmienok v predmetnej zmluve uzavretej medzi účastníkmi, ktorá je označená ako Osobitné zmluvné dojednania pod č. 01/2007, nemožno prisúdiť charakter individuálne dojedanej zmluvnej podmienky. Táto časť napriek jej názvu ako osobitné zmluvné dojednania, je súčasťou Všeobecných poistných podmienok, tvorí jednoliaty celok tohto právneho dokumentu. Je vyhotovená v predtlačenej formulárovej forme, čo vylučuje záver o individuálnom dojednaní zmluvnej podmienky a o náležitom poučení a informovaní žalobcov ako spotrebiteľov o právnych dôsledkoch takto dojedanej zmluvnej podmienky. Práve so zreteľom na to, že tzv. Osobitné zmluvné dojednania pod č. 01/2007 sú súčasťou Všeobecných poistných podmienok a sú súčasťou uzavretej poistnej zmluvy, vylučuje prijať záver o náležite osobitne dojedanej zmluvnej podmienke. Týmto postupom bolo spotrebiteľom - žalobcom odňaté právo zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože rozhodcovská doložka im bránila uplatniť a domáhať sa svojho práva na všeobecnom súde a nútila ich podrobiť sa rozhodnutiu, ktorým došlo k zneužitiu práv dodávateľom - žalovanou. Vo veci došlo k porušeniu ustanovenia § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktorý individuálne nedojednanú rozhodcovskú doložku považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zároveň z dôvodu, že zmluvná podmienka obsahujúca rozhodcovskú doložku v časti XV. Všeobecných poistných podmienok, ale aj v Osobitných zmluvných dojednaniach v bode 3 je neprijateľná a teda neplatná, bol daný aj zákonný dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

Žalobcovia boli v konaní oslobodení od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2/ písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (účinného ku dňu podania žaloby, t. j. k 10.07.2013), pretože ako spotrebiteľia sa domáhali ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu, a to podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Vzhľadom k tomu, že v konaní mali plný úspech, bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu za každý jeden z nárokov vo výške 331,50 eura, t. j. 4x331,50 eura, spolu 1326,00 eur, podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona k položke 3 písmeno c) sadzobníka súdnych poplatkov citovaného zákona, do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešným žalobcom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Žalovaná podala proti rozsudku odvolanie, ktoré zdôvodnila ustanovením § 365 ods.1 písm. b),d),e), f) CSP. Namietala nepreskúmateľnosť rozsudku, pretože odôvodnenie rozsudku je v rozpore

s ustanovením § 220 ods.2 CSP z dôvodu chýbajúcich náležitostí uvedených v citovanom ustanovení. Uviedla, že poukázala na rozhodnutia iných súdov, ktoré považovali rozhodcovskú doložku za individuálne dojednanú. Namietala, že v konaní poukázala na skutočnosť, že žalobcovia podpisom na konci všeobecných obchodných podmienok potvrdili, že si ich prečítali, vyslovili s nimi súhlas a následne obdržali jedno vyhotovenie. Podpísali poistnú zmluvu a všeobecné obchodné podmienky a osobitné dojednania k poistnej zmluve. Dodatkom č. 2 k všeobecným poistným podmienkam z 21.05.20107 sa zmenila a doplnila XV. časť VOP, XVII časť o bod 11b, z ktorých vyplýva, že poistník mohol odmietnuť rozhodcovskú doložku. Pred jej podpisom mal na výber a pokiaľ by nesúhlasil s ňou, by jeho vôľu akceptovala. Súd prvej inštancie v rozhodnutí nezdôvodnil a nevysporiadal sa s povahou žalobcami a žalovanou uzavretými zmluvami, možnosťou odmietnutia rozhodcovskej doložky a záznamom s klientom o požiadavkách klienta, ktoré preukazovalo na individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky. Jeho záver o nedostatku individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky je absolútne nepreskúmateľný a arbitrárny. Ďalej uviedla, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s čl. 19 smernice 93/13/ EHS, judikatúrou ňou preloženou, ňou preloženými dôkazmi. Ďalej namietala platnosť rozhodcovskej doložky, ktorá bola dojednaná individuálne. Uviedla, že k platnému vzniku poistnej zmluvy je potrebné podpísať poistnú zmluvu a Všeobecné obchodné podmienky. Poistník podpisuje celý text VOP, ale je viazaný len tými ustanoveniami, na ktoré poistná zmluva odkazuje. Žalobcovia podpísali záznam o požiadavkách a potrebách klienta, čo preukazuje ich vedomosť o rozhodcovskej doložke. Mohli odmietnuť rozhodcovskú doložku bez ovplyvnenia zvyšku záväzku. Za ďalšiu vadu konania považovala opomenutie aplikácie správnej právnej normy na zistený skutkový stav v podobe eurokomfortného aplikovania judikátu ESD C 478/99 na ustanovenia vnútroštátneho právneho poriadku (§ 53 a nasl. OZ);, z ktorého vyplýva, že rozhodcovská doložka nie je v spotrebiteľskej zmluve ipso facto neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Ďalej namietala procesné pochybenie súdu prvej inštancie, ktorý opomenul procesnú povinnosť uloženú v ustanovení § 181 ods.2 CSP a uviesť, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré považuje za nesporné, ktoré dôkazy budú vykonané a ktoré dôkazy nevykoná. Súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav, nevykonal navrhnuté dôkazy, čím jej odňal možnosť konať pred súdom. V závere poukázala na novelu zákona č. 233/1995 Z.z. § 243d účinný od 01.01.2015, z ktorého vyplýva, že rozhodcovské rozsudky, u ktorých nebol podaný návrh na vykonanie exekúcie do 31.03. 2015 prestáva účastníkov konania zaväzovať. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

3. Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu považovali rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Citovali časť rozsudku NS SR 2 Cdo 1280/2015, v ktorom dovolací súd rozhodol o dovolaní žalovanej a poukázal na jednotnú rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu v obdobných veciach žalovanej, rozhodnutia krajských súdov k dôvodom odvolania žalovanej. K odňatiu možnosti konať pred súdom uviedli, že súd prvej inštancie sa nedopustil žiadneho procesného pochybenia. Žalovaná nebola prítomná na pojednávaní, ktorého sa nezúčastnil ani jej právny zástupca. Súd prvej inštancie na pojednávaní oboznámil uznesenie odvolacieho súdu, ktorého právnym názorom bol viazaný. Rozsudok žiadali ako vecne správny potvrdiť. Uplatnili si náhradu trov konania.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a v zákonom stanovenej lehote (§359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 363 a nasl. CSP, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 ods.1 CSP, § 380 ods.1 CSP) skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania a s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods.1, 219 ods.3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 CSP potvrdil.

5. Zákom č. 160/2015 z 21. mája 2015 nadobudol účinnosť od 01.07.2016 nový Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP).

Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, právne účinky úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konanie začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

Z toho vyplýva, že nová právna úprava sa použije na všetky konania začaté aj pred účinnosťou zákona. V danej veci súd prvej inštancie vo veci rozhodol 16.02.2017 preto všetky procesné úkony účastníkov konania a procesný postup súdu do 30.06.2016 odvolací súd posudzoval ešte podľa ustanovení OSP a od 01.07.2016 podľa CSP.

Podľa § 387 ods.1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6.Ustanovením § 387 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

7.1.S prihliadnutím na obsah odvolania a v ňom vytykaný nesprávny postup súdu prvej inštancie sa odvolací súd predtým, ako preskúmal rozhodnutia osobitne zaoberal otázkou, či odvolateľke bolo nesprávnym procesným postupom znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom(§389 ods. 1 písm. b) CSP).

Odvolacie dôvody sú uvedené v ustanovení § 365 ods.1 CSP a nesprávny procesný postup pod písm. b).

7.2.Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa19.10.2016 pod č.k.25 Co 45/2016-437 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konania. Povinnosťou súdu prvej inštancie bolo v ďalšom konaní skúmať rozhodcovské doložky a posúdiť ich platnosť. Súd prvej inštancie potom vo veci vytyčil termín pojednávania na deň 16.02.2017. Žalovaná prevzala predvolanie 21.12.2016. Na pojednávanie sa bez ospravedlnenia nedostavila.

7. 3.Žalovaná namietala, že súd prvej inštancie nevykonal všetky dôkazy potrebné na úplné a správne zistenie skutkového stavu. Posúdenie návrhu strany sporu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré dôkazy budú vykonané, bolo a je vecou súdu (viď § 120 ods. 1 OSP a § 185 ods.1 CSP), a nie strany. Najvyšší súd v R 37/1993 zaujal názor, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. K rovnakému záveru dospel v R 125/1999, v ktorom uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Súd prvej inštancie vo veci vykonal rozsiahle dokazovania vyplývajúce z obsahu zápisnice o pojednávaní v súlade s ustanovením 295 CSP, správne v súlade s ustanovením 191 CSP vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania a vyhodnotil skutkový stav, na ktorý aplikoval správne ustanovenia zákona v správnej interpretácii. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, pretože nezistil žiadne procesné pochybenia, pre ktoré by bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť.

7.4.Vzhľadom na ďalšiu procesnú námietku žalovanej spočívajúcej v nedostatočnom odôvodnení rozsudku, ktorá má za následok jeho nepreskúmateľnosť, sa odvolací súd zaoberal otázkou, či rozhodnutie netrpí vadou podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP.

Podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vada konania vymedzená v ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručuje v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok 46 a nasl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č.

209/1992 Zb.). Požiadavky na riadne zdôvodnenie rozsudku súdu v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie stanovovalo ustanovenie § 220 ods.1,2 CSP. Výkladom citovaného ustanovenia pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení pri žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú, a napokon tiež len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými strany sporu. Porušením uvedeného práva strany na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa tým spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení jednoznačne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku spĺňa atribúty citovaného ustanovenia, pretože obsahuje vykonané dokazovanie, zistený skutkový stav, právne normy a aplikáciu právnych noriem. Preto ani túto odvoláciu námietku žalovanej nepovažoval za dôvodnú.

8. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania skúmal odvolací dôvod žalovanej spočívajúci v aplikácii nesprávneho zákona.

9.1.Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je otázka, či Rozhodcovská zmluva k poisťnej zmluve dojednaná v VPP v časti osobitné zmluvné dojednanie č.01/2007 v súlade s čl. XV. upravujúce rozhodcovské konanie, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platná. V zmluve sa účastníci vzťahu dohodli, namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktičnosti a rýchlosti sa podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a všeobecných poisťných podmienok. V č. XV VPP je uvedené, že všetky vzájomné spory a sporné nároky sa poisťovňa a poisťník dohodli riešiť v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom.

9.2.Podľa dojednanej Rozhodcovskej zmluvy, všetky spory budú riešené v rozhodcovskom konaní. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž dôležité, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami. Súd prvej inštancie správne v súlade s ustanovením §53 ods.2 a 4 písm. r/ OZ nepovažoval rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú, vyhodnotil ju ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, absolútne neplatnú.

9.3.Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a je povinnosťou nielen súdu, ale rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodiť všetky právne dôsledky, a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Neuniklo pozornosti odvolaciemu súdu, že rozhodca iba zriedkavo pristupuje k posúdeniu platného založenia vlastnej právomoci, resp. túto iba formalisticky skonštatuje ako danú. Aj toto konanie je právom nerešpektovania práv spotrebiteľov a absencia nestrannosti a nezaujatosti rozhodcu. Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach je treba zvoliť osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení ani vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera. Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú prax pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, odvolací súd neprijíma a odsudzuje ho ako konanie hraničiace so zlým úmyslom v

zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú zmluvu.

9.4. Evidentne je možné konštatovať, že ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly a je zjavné, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane žalovanej je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ - žalobca si individuálne vyjednal rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy. Nie žalobcovia majú dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaniu, ale žalovanú zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si žalobcovia individuálne vyjednali rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednali aj podmienky arbitráže. Žalovaná si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nespĺnila. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. V spise však nie sú o tom žiadne dôkazy.

9.5. Odvolací súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská zmluva bola medzi stranami sporu individuálne dojednaná. Žalovaná s odbornou starostlivosťou musela vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania.

Žalovaná v odvolaní poukazovala na dodatok č.2 VPP, v ktorom došlo k doplneniu čl. XV o bod 9, čl. XVII o ods.11b. Tento dodatok mal platiť od 15.12.2008. Poistná zmluva a rozhodcovská doložka boli uzavreté dňa 28.02.2008 a v dňoch 29.02.2008. Žalovaná nikdy v priebehu konania tento dodatok nepredložila, ani v odvolacom konaní. Pretože rozhodcovská zmluva bola vyhodnotená ako absolútne neplatný právny úkon, nemožno od takéhoto úkonu odstúpiť.

Keďže odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku ustálil, že k zrušeniu rozhodcovského rozsudku došlo z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, ďalšie námietky žalovanej týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci, považoval za bezpredmetné, pretože vec bude po právoplatnosti rozhodnutia na návrh niektorej strany spotrebiteľského rozhodcovského konania prejednaná v súdnom konaní (§ 47 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z.). Z toho dôvodu nepovažoval námietku žalovanej o nedostatku jej pasívnej legitímácie za nedôvodnú.

10. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací podľa ustanovení § 396 a § 262 ods. 1 CSP, úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. O výške trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov v senáte 3:0.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).